

Gianni Davico

<http://giannidavico.it/gopiedmont/>

davico@tesietesti.it

349 170.88.26

Lingua del popolo e lingua dei re: il piemontese

Homo sum, humani nihil a me alienum puto
Publio Terenzio Afro, *Heautontimorùmenos* (I, 1, 25)

I son uman, e gnente 'd lòn ch'a l'é uman a l'é forest për mi

Programa

- 14 dzèmber, Ancaminoma

introduccion a la lenga, definission, nòte stòriche, vocabolari vej e neuv, gramàtiche e grafìa d'ancheuj

- 18 gené, Piuma e papé

nòte 'd grafìa, liber, arviste e associassion, ël piemontèis e ij cit

Tàula

<i>Arsorse</i>	3
Generaj	3
Gramàtiche	3
Dissionari	3
Critica literaria e antologè	4
Prime leture e filastròcole	4
Për ij pì grandin	4
Cors e esercissi	5
Audiovisual	5
Librerìe piemontèise a Turin	5
Librerìe dzora Internet	6
Associassion anté ch'as peulo trovesse ij liber	6
Arviste	6
Ij sit an piemontèis	6
<i>Poesìe</i>	7
Tavo Burat, Òm da bòsch	7
Tavo Burat, Piemontèis che mi i son	7
Barba Tòni, Èl Pì-a-mont-tèis	8

Arsorse

Generaj

Dumini Badalin, *Ij varèj*, lìber + CD, Turin, Piemonte in Bancarella, EUR 29.

Camillo Brero, *Arsetari dla cusin-a piemontèisa*, Turin, Piemonte in Bancarella, EUR 10.

Arthur Conan Doyle, *Ël mastin dij Baskerville*, tradussion d'Anna Boassone Daniele, Turin, Gioventura Piemontèisa, EUR 12,75.
(<http://giannidavico.it/gopiedmont/2010/09/27/sherlock-holmes-an-piemonteis/>).

Luciano Gibelli, *Dnans ch'a fassa neuit*, Ivrea, Priuli & Verlucca, 2003.

Gramàtiche

Francesco Rubat Borel, Mauro Tosco, Vera Bertolino, *Il piemontese in tasca*, Civass, Assimil, 2006, EUR 7,50.

Camillo Brero, *Grammatica della lingua piemontese*, Savian, L'Artistica Piemontese, 2003, EUR 17,85.

Michela Grosso, *Grammatica della lingua piemontese*, Turin, Nòste Rèis, 2002.

Guido Griva, *Grammatica della lingua piemontese*, Turin, Viglongo, 1980.

Dissionari

Camillo Brero, *Dissionari piemontèis sacociàbil*, Turin, Piemonte in Bancarella, 2014, EUR 9,90.

Primo Culasso – Silvio Viberti, *Rastlèire. Vocabolàri d'Arba, Brà, Langa e Roé*, Antares, 2013, EUR 21,25.

Dissionari pèr ij cit: <http://ita.calameo.com/read/000047076513771ac8105>.

Gianfranco Gribaudo, *Ël Neuv Gribaudo. Dissionari Piemontèis*, Turin, Daniela Piazza, 1996.

Critica literaria e antologie

Gianrenzo P. Clivio, *Profilo di storia della letteratura in piemontese*, Turin, Ca dè Studi Piemontèis, 2002, EUR 25,50.

Giuliano Gasca Queirazza – Gianrenzo P. Clivio – Dario Pasero, *La letteratura in piemontese. Dalle origini al Settecento* (prim volum antològich), Turin, Ca Dè Studi Piemontèis, 2003.

Gianrenzo P. Clivio – Dario Pasero, *La letteratura in piemontese. Dalla stagione giacobina alla fine dell'Ottocento* (scond volum antològich), 2004.

Prime leture e filastròcole

Lilian-a 'd Bojin, *Faulètte d'Esòp, Fedro e Arnàud*, Turin, Gioventura Piemontèisa 2005, EUR 11.

Gianrens P. Clivio, *Trenin, dèsmore e buate*, Turin, Ca dè Studi Piemontèis, 2001, EUR 7,65.

Elena Godino – Eva Tarditi, *Le bòje dël pra*, Alzani, Pinareul, 2002.

Mònica Nicòt, *Din Dalan*, Turin, Gioventura Piemontèisa 2004, EUR 11.

Për ij pì grandin

Adriana Chiabrandò, *Cora Berta a filava*, Turin, Gioventura Piemontèisa 2005, EUR 12.

Carlo Collodi, *Pinòcchio an piemontèis*, tradussion ëd Guido Griva, Turin, Viglongo, 1981.

Edmondo De Amicis, *Cheur – Cuore*:
<http://giannidavico.it/gopiedmont/2011/10/12/edmondo-de-amicis-cheur-cuore/>.

Antoine de Saint-Exupery, *Ël cit prinsì*, tradussion ëd Gianluca Perrini, Turin, Gioventura Piemontèisa, 2000.

Antoine de Saint-Exupery, *Ël cit prinsì*, tradussion d'Adriana Chiabrandò, Turin, Gioventura Piemontèisa, 2009, EUR 10.

Camillo Brero, *Biancafiòca e altre fàule*, Turin, Il Punto, 1998, EUR 4,50.

Michela Grosso, *Conta mama... conta*, Turin, Nòste Rèis, 2000.

Hans Christian Andersen, *Le fâule pì bele*, tradussion d'Ilaria Forest, Turin, Gioventura Piemontèisa, 2001, EUR 10.

Cors e esercissi

Valter Bèrgèis - Paola Costa, *A pansa mòla. Lìber ëd travaj an lenga piemontèisa për la scòla primaria*, Turin, 2004, Nòste Rèis, EUR 10 [a-i é 'dcò la version për Bra, Cherasch e Narzòle]

Grazia Calliero - Rita Previati, *Ël but*, Alzani, Pinareul, 2001.

Grazia Calliero - Rita Previati, *Sghiribiss*, Turin, Gioventura Piemontèisa, 2003, EUR 19.

Adriana Chiabrandò, *Cand a pieuv e a fâ sol*, Turin, Gioventura Piemontèisa, 2003, EUR 18.

Audiovisual

Roberto Balocco, *La stòria a l'é bela, Canson e filastrocòle për ij grand e le masnà* (CD), Turin, Gioventura Piemontèisa, 1999.

Ezio Girardi *Nine Nane, Filastrocòle, Gieugh ëd le masnà, Canson për ij cit e Mùsiche dla tradission piemontèisa* (lìber + CD), Associazione Amici della Cultura Piemontese, 2002.

Anna Ferrero, Fulvia e Marina Lupo, *Prima mignin* (lìber + CD), Turin, Ca dè Studi Piemontèis, 2006, EUR 18,00.

Ij musicant ëd Moncalé (Lazzaretti Editore, 2003) as peul veghse ambelessì:
http://www.arcoiris.tv/modules.php?name=Flash&d_op=getit&id=1305 (sì 'l lìber:
http://movies.arcoiris.tv/movies/lazzaretti_video/musicanti_brema.pdf).

Dal sit <http://www.lazzarettieditore.it/>, pagina «Area download» as peul dèscariesse l'MP3 dël *Brut aniòt*.

Librerìe piemontèise a Turin

- Piemonte in Bancarella: cors Siccardi 4, tel. 011 53.39.32

- Dora Grossa: via Garibaldi 11 bis

- Piemontese Centro Audiovisivi: via S. Second 11/G, tel. 011 54.48.19

- Banco Libri Il punto: piassa Statuto 3

Librerie dzora Internet

IBS (<http://www.ibs.it/>)

Sit generalista anté ch'as peul truvesse la pi part dij liber sità ambelessì.

Astilibri (<http://www.astilibri.com/>)

Sit specialisà an sël Piemont.

Associassion anté ch'as peulo trovesse ij liber

Ca dë Studi Piemontèis

Via Ottavio Revel 15, Turin. Tel. 011 53.74.86 – info@studipiemontesi.it

<http://www.studipiemontesi.it/index.html>

Sol ëd j'Alp

Via Nelson 14, Borian-a (BI). Tel. 015 44.61.16 – info@solalp.it

<http://www.solalp.it/solalp/index.html>

Arviste

"Piemontèis Ancheuj"

Mensil ëd poesìa e 'd coltura piemontèisa. Diretor Camillo Brero.

Abonament EUR 35, da versé an sël CCP n. 19016104 antestà al Centro Studi Don

Minzoni

Anformassion: Centro Studi Don Minzoni, Stra Seto, 92 – 10156 Turin, tel. 011 274.14.47

Ij sit an piemontèis

Na lista a l'é ambelessì: <http://giannidavico.it/gopiedmont/2015/10/07/2015-ij-sit-an-piemonteis/>.

Poesiè

Tavo Burat, Òm da bòsch

Mi i l'avria mai sugname 'd vers
s'i fussa nen stàit cissà
cimentà
brusà
da la passion pèr mia lenga.
Ancheuj, pèr mèj gropé
dèl ghet la cioenda sgardamlà
a smija che fin-a ij vers
av ven-o a taj.
Antlora a l'é assè.
I strompo la piuma.
O i në farai na flecia. E pi
nen paròle 'd bòsch. Ma
come 'l Robin anglèis
o ij tuchin nostran
i sarai òm da bòsch.
I scrivrai mach pi sle muraje.
E sij cartèj èl nòm dij pais
ant la lenga dla tera.
Pèr cola vèja resistensa
neuva.

Tavo Burat, Piemontèis che mi i son

Dabon mi i l'hai nen d'àutre soste
da fòra dal mond èd mia lenga.
'L piemontèis a l'é mè pais.
Mi i l'hai gnente d'àutr da difende
mach ès lagh èd laità bujenta
coma na colobia sarvaja
che d'andrin e fòra am nuriss.
'L piemontèis a l'é mè pais.
Gnun d'àutri drapò d'andeje dapress
che coste paròle 'd rista tròp dura
bagnà tèssùà con la mia saliva
e che a quata a j'euj mè còrp patanù.
'L piemontèis a l'é mè pais.
Tuta la resta a l'é mach d'anviron.

Barba Tòni, Èl Pì-a-mont-tèis

Èl piemontèis a venta
parlelo. Che meisin-a. Mej che la revalenta.
Con sarzet, patalica, bërtavela cërlica
ëd mare grand'antica,
ciaramelo, bramelo, 'n rienda e sosrienda,
mai anflelo, Giudflenda;
'dcò parlelo 'n pioranda, sangiutenda (da ràir),
con l'ës-ciandor ancreusa dij sant, lus ëd j'euj ciàir,
con ëd gest ch'a s-ciuplin-o, ij pì bej, neuv e vej,
ij mej, tavòta mej,
com ij savi consèj, an giuganda a 'l paròle:
vòle 'd giòle, sgajòle dë 'l viòle a baticòle,
për mostrejlo a coj-lì ch'a l'han ël gran' maleur
ëd pa savilo, ahi Dé, argalejne 'l boneur.
A venta scrivlo, òh già, e pì da-bin ch'as peul,
a scòla dl'arsigneul, un reul d'an pare an fieul,
dissionari a la man, sacrelo con la rima,
sima dla gòj, la prima.
A venta bisodiello:
j'orassion ant la lenga dj'ëstrachin, dij crasà,
a valo tant ëd pì, an modelo, arnovelo,
dë-dsà për ël dë-dlà.
A venta leslo, e tant, dai paco ai dissionari,
la mistà ëd nòst Piamont, com'a l'é 'l sant Sudari
cola dël Sant Salvari,
mongioja, gesia, glòria, tesòr ëd nòsta gent
për un novel advent.
E sonelo cantelo: canta coma s'it fusse
'l Capitani 'd Salusse
o Litron ël baron
o fomna: Lionòta dla còma da lion.
A venta 'dcò subielo: ti canta e mi i subij,
d'äutri an compagneran, ciulucrìe e ciusij.
A venta 'dcò balelo, tërlelo: tërla e bala
chè l'angel at argala l'ala, al cel at trambala.
A venta teatrelo: con Gelindo e Gian-Doja
e findi Gariboja
ij tanti Pero Mica e 'l Marìe Briche, tante
pì che mirabilante,
a seugno 'l Paradis
ëstravis.